

Farmaceuten onder druk om open te zijn over prijsvorming

Marieke ten Katen

De recente commissievergadering van het Zorginstituut over Spinraza, een medicijn tegen een ernstige spierziekte, was volgens bestuursvoorzitter Moerkamp de druppel. 'We worden nu gewoon gechanteerd over de ruggen van patiënten.'Foto: Hollandse Hoogte

Een van de belangrijkste adviesorganen van de overheid is het beu 'gechanteerd' te worden door de farmaceutische industrie.

Zorginstituut Nederland wil dat de minister dure medicijnen niet meer vergoedt indien producenten weigeren uit te leggen waarom ze een bepaalde prijs voor hun geneesmiddelen vragen.

Nu wordt vaak besloten de medicijnen ondanks dat gebrek aan transparantie toch maar te vergoeden, omdat de patiënten anders de dupe zijn. 'We worden gewoon gechanteerd over de ruggen van

patiënten,' zegt bestuursvoorzitter Arnold Moerkamp. 'Dit kan zo niet langer.'

“We kunnen niet bepalen of de patiënt waar voor zijn premiegeld krijgt.”

• Arnold Moerkamp, bestuursvoorzitter van Zorginstituut Nederland

Het Zorginstituut beoordeelt hoe effectief de nieuwe dure geneesmiddelen zijn die op de markt komen en adviseert het ministerie van Volksgezondheid dan of het medicijn in het basispakket moet worden opgenomen. Het geeft daarbij ook aan hoeveel er van de prijs af onderhandeld zou moeten worden om de kosten van het medicijn in een redelijke verhouding te laten staan tot de gezondheidswinst die het oplevert.

Onduidelijkheid over prijs

Dat laatste advies — waarin de afweging wordt meegenomen of er mogelijk te veel wordt betaald — is op dit moment moeilijk te geven, zegt Moerkamp, omdat onbekend is hoe de prijs van geneesmiddelen tot stand is gekomen. En dus onduidelijk is of er wordt betaald voor eventuele hoge ontwikkelkosten van het medicijn of bijvoorbeeld voor een overdreven winstmarge van het farmabedrijf. ‘We kunnen niet bepalen of de patiënt waar voor zijn premiegeld krijgt’, zegt Moerkamp.

De farmabedrijven stellen vaak dat de hoge prijs gerechtvaardigd is door onder andere de hoge kosten die verbonden zijn aan het ontwikkelen van de medicijnen. Maar hoe de prijs van het geneesmiddel uiteindelijk precies tot stand komt en wat de ontwikkelkosten dan zijn, maken de bedrijven niet openbaar.

De afgelopen jaren is er een groeiend aantal dure geneesmiddelen op de markt gekomen, waarvan de prijzen oplopen tot enkele tonnen per patiënt per jaar. Daarmee neemt ook de druk op het Zorginstituut toe. 'Wij zijn er niet alleen voor de patiënten die zo'n nieuw medicijn gaan gebruiken, maar ook voor de 17 miljoen burgers die het uiteindelijk moeten betalen,' zegt Moerkamp. 'Als je besluit dat medicijn te

vergoeden, kun je bepaalde andere zorg niet bieden. Het geld kun je maar een keer uitgeven.'

'Zoals het nu gaat, werkt het niet'

'De manier waarop het nu gaat, werkt blijkbaar gewoon niet'

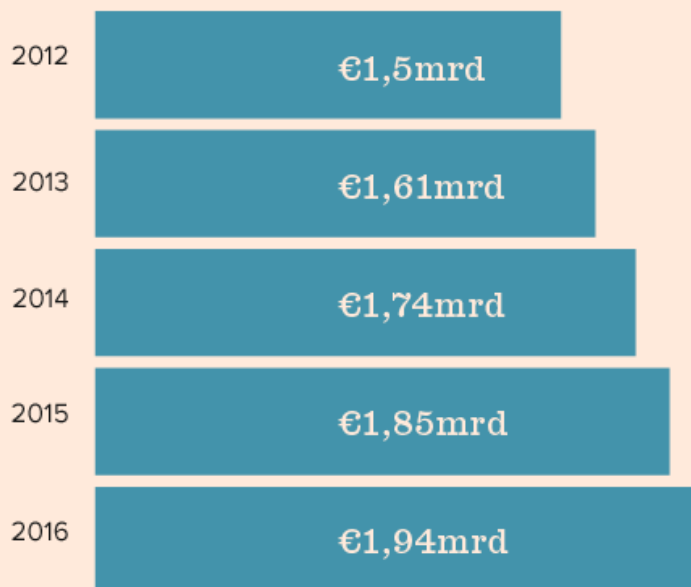
- Bestuursvoorzitter Moerkamp

Tijdens de laatste commissievergadering van het Zorginstituut, begin deze maand, was de ergernis over de farmaceutische industrie al goed te merken. De vergadering ging over het peperdure middel Spinraza, tegen de dodelijke spierziekte SMA. Commissievoorzitter Romke van der Veen noemde het destijds 'erg onbevredigend' dat de fabrikant — Biogen in dit geval — geen details wilde geven over de totstandkoming van de prijs van zeker €250.000 per patiënt per jaar. 'Het brengt ons als commissie in een lastig parket,' stelde Van der Veen.

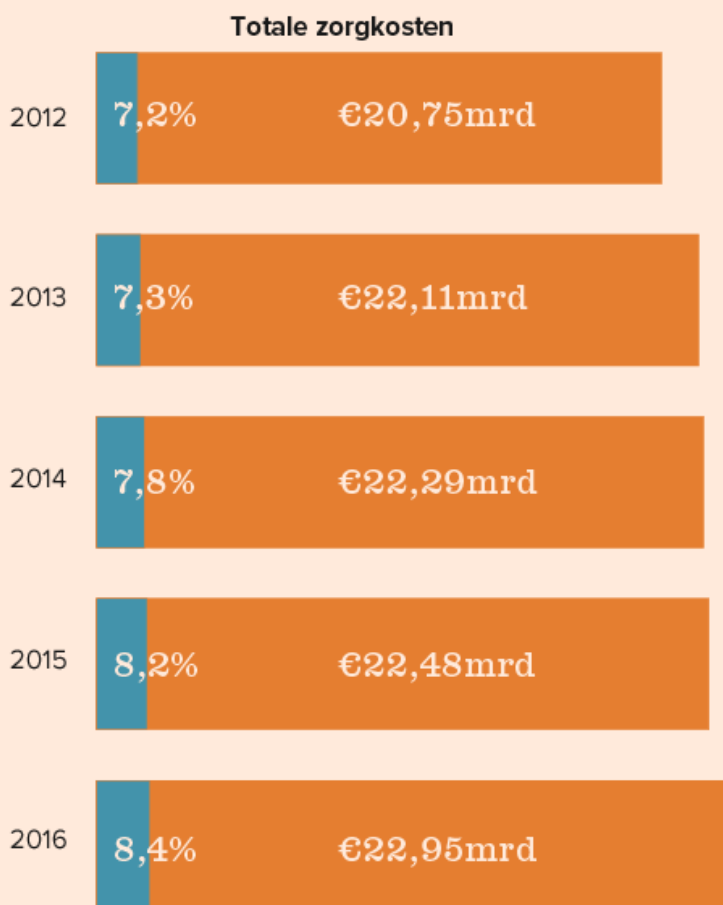
Volgens Moerkamp was de vergadering over Spinraza als het ware de laatste druppel. Sindsdien heerst er binnen het Zorginstituut het gevoel: dit accepteren we niet meer. 'We willen hier echt met de minister over in gesprek gaan. Ik vind dat we er serieus over na moeten denken om een advies en dus ook een vergoeding voor dure geneesmiddelen te weigeren als de fabrikant niet transparant wil zijn over hoe de prijs tot stand is gekomen. De manier waarop het nu gaat, werkt blijkbaar gewoon niet.'

Uitgaven aan dure geneesmiddelen stijgen

Uitgaven aan dure geneesmiddelen (In € mrd)

Aandeel (In %) uitgaven dure geneesmiddelen in het totale budget voor ziekenhuiszorg (In € mrd)

Frustrerend

Over het middel Spinraza adviseerde het Zorginstituut uiteindelijk het niet te vergoeden, tenzij de prijs via onderhandelingen met zeker 85% omlaag gebracht kon worden. Die [onderhandelingen tussen minister Bruno Bruins voor Medische Zorg en fabrikant Biogen zijn nu gaande](#). Eerder bereikte de minister al wel een voorlopig akkoord over de vergoeding van het medicijn voor een beperkte groep patiënten.

Welke prijs is overeengekomen, wordt niet openbaar gemaakt. Ook dat is het Zorginstituut een doorn in het oog. Moerkamp: 'We brengen adviesrapporten uit, maar kunnen niet zien of daar wat mee gebeurt.' Frustrerend? 'Ja, dat mag je gerust wel frustrerend noemen.'